

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ**

Інститут економіки та менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Інституту

економіки та менеджменту

Сергій ПОБІГУН

« 31 » 08 2026 РОКУ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПРАВОЗНАВСТВО**

Освітній рівень Бакалавр
Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність D3 Менеджмент
Освітня програма Менеджмент
Статус дисципліни Обов'язкова
Мова викладання Українська

2026 р.

Розробник:

Доцент кафедри суспільних наук,

nataliia.iurchyshyn@nung.edu.ua

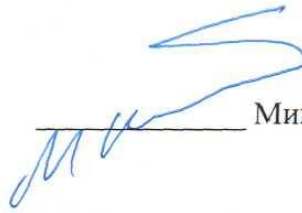

Наталія ЮРЧИШИН

Схвалено на засіданні кафедри суспільних наук

Протокол від 31 серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри суспільних наук

Михайло ПАЛАГНЮК

Узгоджено:

Завідувачка кафедри менеджменту

та адміністрування

Ірина КІНАШ

Гарант ОПП «Менеджмент»

Ірина КІНАШ

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	Метою викладання дисципліни «Правознавство» є формування висококваліфікованих спеціалістів у сферах управління конкурентоспроможністю, персоналом, процесами, ресурсами, ризиками, а також прийняття управлінських рішень стратегічного, креативного й інноваційного характеру, шляхом ознайомлення з основними законами України, підзаконними нормативними актами, підготувати спеціалістів для розбудови правової держави та ринкової економіки. Завданням викладання дисципліни є: - ознайомити з поняттям держави та аспектами управління за допомогою правових засобів; - ознайомити із функціями та завдання права та інших соціальних норм як засобів управління; - ознайомити з правовими аспектами механізму та апарату влади, включаючи законодавчу, виконавчу і судову гілки влади; - розглянути основні галузі права; - розглянути особливості юридичної відповідальності в Україні.
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	https://dn.nung.edu.ua/enrol/index.php?id=5439
Попередні вимоги для вивчення дисципліни (пререквізити)	ЗП.03 Філософія
Постреквізити	ПП.19 Управління персоналом ПП.22 Безпека праці та цивільний захист
Результати навчання	ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

Компетентності	Загальні: ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.. ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимої корупції та будь яких інших проявів не доброчесності. Спеціальні (фахові): ФК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. ФК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
Підсумковий контроль, форма	Диференційований залік
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (softskills)	Аналітичні навички: Здатність аналізувати складні правові ситуації, розуміти юридичні аспекти проблем і робити обґрунтовані висновки. Комунікаційні навички: Здатність чітко і впливово висловлювати свої думки, сприймати інформацію від інших і вести діалог на правові теми. Вміння аргументувати: Навички обговорення і аргументування своїх поглядів та думок з позиції законодавства та права. Етика і відповідальність: Усвідомлення юридичних моральних норм і відповідальності перед суспільством і клієнтами. Прагматизм і рішучість: Здатність приймати важливі рішення в умовах невизначеності і ризику, враховуючи юридичні обмеження і наслідки. Здатність до співпраці: Вміння працювати в команді, спілкуватися з іншими фахівцями, щоб вирішувати складні правові питання. Навички прийняття рішень: Розробка стратегій і вибір оптимальних шляхів дії в правових ситуаціях. Здатність до самоосвіти: Вміння постійно оновлювати знання в юридичній галузі та адаптувати їх до змін у законодавстві. Самодисципліна і організаційні навички: Здатність планувати та виконувати роботу в строк та з урахуванням правових процедур.

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (від 03.03.2025 р., наказ № 50) (<https://docs.google.com/document/d/1F2RSbIzvf49HMLvLIKV7kYVp6OjsNJGt/edit>) відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять з пропонованої дисципліни за чинним протягом семестру розкладом є обов'язковим. Спізнення на зазначені заняття – не допускаються.

Здобувачі вищої освіти протягом аудиторного заняття дотримуються таких правил:

- тримають вимкненими електронні засоби зв'язку;
- залишають аудиторію виключно з дозволу викладача;
- поведуть себе дисципліновано та сприяють підтримці належного санітарного стану в навчальних приміщеннях.

У разі проведення заняття з використанням засобів дистанційного навчання, доступ до відеоконференції здійснюється виключно з корпоративного облікового запису електронної пошти з метою ідентифікації здобувача вищої освіти. Використання свого імені та прізвища у назві акаунта для уникнення провокацій чи зриву заняття. За технічної можливості бажаним є увімкнення камери під час заняття.

Усі види робіт слід виконувати вчасно. Усі пропущені студентом заняття з поважної або без поважної причини мають бути відпрацьовані відповідно до Положення про відпрацювання студентами навчальних занять (<http://surl.li/czsxr>).

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти під час навчання в університеті зобов'язані неухильно виконувати «Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу» (від 13.12.2019 р., наказ № 327 зі змінами, внесеними згідно з наказом ректора від 05 квітня 2022 року № 73) (https://docs.google.com/document/u/1/d/e/2PACX-1vQdKO2-AhMnnm0rW-jiwpNiRWKdicYQcz3Gk2uPBXV1BwgCbHr0Kr_1NeQu_E-SDHQyliqMZOPHZp1g/pub). Зокрема, самостійно виконувати аудиторні завдання, контрольні роботи, не фальсифікувати свої результати навчання; уникати списування, дотримуватися коректності в посиланнях на джерела інформації у разі запозичення відомостей, тверджень та ідей. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.

3) щодо оцінювання

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських занять, оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати залік – 60 балів);

- підсумковий/семестровий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку. Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного та семестрового контролю;

- поточний контроль включає оцінювання студентів під час семінарських занять, які оцінюються кожне у 10 балів; загальна кількість занять – 8;

- модульний контроль проводиться у вигляді тестів різного виду. Тести складаються з 20 завдань та обмежені за часом їх виконання. Студент має тільки одну спробу для виконання тестових завдань. За правильне виконання тестових завдань студент отримує 20 балів.

Для отримання підсумкового/семестрового контролю (залік) здобувач освіти повинен мати:

- відсутність заборгованості із лекційних та семінарських занять;
- пройдені модульні тести;
- поточний рейтинг має бути не менш ніж 60 балів.

Семестрова оцінка виставляється у 100 бальній системі.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти проводиться за результатами тематичних контролів та підсумкового контролю змістовним модулем ЗМ1. Оцінювання лекційного (теоретичного) курсу проводиться у вигляді колоквіуму через форму опитування в Moodle. Оцінювання практичного курсу (практичні заняття) проводиться шляхом перевірки виконання поставлених практичних та індивідуальних завдань.

Пропуски занять без поважної причини відпрацьовуються згідно з розкладом консультацій, що подано на сайті кафедри (<https://nung.edu.ua/departament/institut-gumanitarnoi-pidgotovki-ta-derzhavnogo-upravlinnya/kafedra-suspilnikh-nauk>).

При оцінюванні надається перевага стандартизованим методам: тестуванню, структурованій письмовій роботі. За змістом оцінюється рівень сформованості умінь та навичок, що визначені в освітній програмі підготовки магістрів.

Під час проведення дистанційних занять поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за допомогою дистанційних технологій, а також шляхом оцінювання завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі.

Підсумкові результати поточного контролю за виконанням здобувачами вищої освіти індивідуального навчального плану будуть доведені до відома здобувачів не пізніше дати проведення останнього навчального заняття із дисципліни.

Семестровий контроль проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу.

У разі застосування дистанційних технологій навчання поточний та семестровий контролю здійснюються згідно з «Положенням щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій» від 30.12.2024 р. наказ №385 (<https://docs.google.com/document/d/1efcvoKcmU6LqOB7YIZ7kK2eCnhqozrrh/edit>).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Залік – це форма семестрового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр. Здобувач вищої освіти повинен протягом навчального семестру вчасно (до наступного заняття) виконувати всі завдання, передбачені цією робочою програмою.

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті

Результати неформального навчання можуть бути визнані та перезараховані як частина оцінюваних активностей, ПОЛОЖЕННЯ про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (<https://drive.google.com/file/d/1dNeRLboAfc1NSbnarlvO8FY2hNxrHiXQ/view>) у разі пред'явлення сертифікату про успішне завершення курсу (з вказаною оцінкою) та у випадку, якщо теми онлайн-курсу, тренінгу-курсу відповідають навчальним елементам дисципліни.

Приклади курсів, елементи яких можуть бути визнані та зараховані як оцінювані активності:

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/constitutional-law-intro/>

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/zakhyst-relihiinykh-prav-v-ukraini/>

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/public-information-access/>

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/D76FBd0>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/838FAb6>.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року № 82. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/1E36Aae>.

3 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Правознавство»

3.1. Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Правознавство» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи для очної та заочної форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Правознавство»

Найменування показників	Всього	Семестр 4
	Денна форма навчання (ДФН)	Денна форма навчання (ДФН)
Кількість кредитів ECTS	3	3
Загальний обсяг часу, год	90	90
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	40	40
лекційні заняття	24	24
практичні заняття	16	16
Самостійна робота, год.	50	50
Форма семестрового контролю	диференційований залік	диференційований залік

3.2 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни «Правознавство» характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Кількість годин	Література
М1	Правознавство	24	М1
ЗМ1	Загальні поняття про державу.	2	1-36
T.1	Поняття, ознаки, функції держави. Загальні закономірності виникнення держави і права. Теорії походження держав. Поняття влада. Державна влади. Поняття форми держави. Форма державного правління, форма державного устрою. Державно-правовий режим. Громадянське суспільство, його поняття та ознаки. Демократична, правова, соціальна держава. Міжнародні об'єднання держав. Механізм держави та його структура. Поняття державного апарату, державні органи та їхні види. Поділ державної влади. Загальна характеристика і функції органів законодавчої, виконавчої та судової влади. Організація влади на місцях		
ЗМ2	Загальне поняття про систему права та систему законодавства.	2	1-36
T.2	Основи правовідносин та правової поведінки. Поняття про структуру і системи права. Загальна		

	характеристика галузей права. Загальне поняття про систему законодавства та її структуру. Поняття правовідносин. Суб'єкти та об'єкти правовідносин. Поняття та види правової поведінки. Правомірна поведінка. Поняття правопорушення та його склад. Види правопорушень. Основи юридичної відповідальності (поняття, підстави, види). Правова культура та правовий нігілізм.		
ЗМЗ	Загальні поняття про право.	2	1-36
T.3	Поняття права, норми права та їх відмінності від інших соціальних норм. Ознаки і функції права. Верховенство права. Основні теорії походження права. Поняття форми права. Співвідношення форми і джерела права. Поняття правового звичаю, нормативно-правового акту, нормативно-правового договору, судового Прецеденту.		
ЗМ4	Основи Конституційного права України.	4	1-36
T.4	Поняття, предмет та система конституційного права України Конституція України як основний закон держави. Конституційна форма правління, державного устрою та політичного режиму України. Суб'єкти конституційних прав, їхні права, свободи та обов'язки		
ЗМ5	Основи цивільного права.	2	1-36
T.5	Поняття та основи завдання цивільного права. Цивільні правовідносини. Учасники цивільних правовідносин. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність осіб. Право власності. Форми права власності та порядок набуття права власності. Поняття цивільного правочину. Поняття цивільного договору та його види.		
ЗМ6	Поняття трудового права та його джерела.	2	1-36
T.6	Трудові права громадян України ..Колективний договір. Трудовий договір. Порядок укладання трудового договору. Дистанційна робота. Переведення на іншу роботу, зміна істотних умов праці. Підстави припинення трудового договору . Відсторонення від роботи. Поняття робочого часу та його види . Поняття та види часу відпочинку . Види відпусток та порядок їх надання. Трудова дисципліна . Матеріальна відповідальність. Індивідуальні й колективні трудові спори. Відповідальність за порушення законодавства про працю.		
ЗМ7	Основи сімейного права України	2	1-36

T.7	Поняття сімейного права України та його принципи. Поняття сім'ї. Поняття шлюбу Шлюбний контракт. Припинення шлюбу. Підстави визнання шлюбу недійсним. Майнові права подружжя. Майнові права чоловіка та жінки, які проживають однією сім'єю, але не перебувають в офіційному шлюбі між собою або в іншому шлюбі. Взаємні права та обов'язки батьків і дітей. Усиновлення. Опіка та піклування: порядок встановлення та припинення.		
ЗМ8	Основи адміністративного права	4	1-36
T.8	Адміністративне право України та його джерела. Адміністративно-правові відносини та їх учасники. Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Адміністративна відповідальність та види адміністративних стягнень. Адміністративне затримання Особистий огляд і огляд речей Вилучення речей і документів. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.		
ЗМ9	Загальна характеристика кримінального права та його джерела.	4	1-36
T.9	Кримінальне правопорушення (кримінальні проступки й злочини), склад та стадії кримінальних правопорушень. Кримінальна відповідальність та види покарань. Обмежувальні заходи. Особа, яка підлягає кримінальній відповідальності, Обставини, що обтяжують, пом'якшують чи виключають кримінальну відповідальність. Поняття кримінального провадження. Учасники кримінального провадження, їхні права та обов'язки. Загальне поняття про досудове розслідування та слідчі (розшукові дії). Види вироків. Призначення покарання. Судимість. Звільнення від покарання та його відбування. Поняття екстрадиції та перейняття кримінального провадження.		
	Всього: модулів–1, змістових модулів-9	24	

3.3 Теми практичних (семінарських) занять

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни «Правознавство» наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Кількість годин	Література
М1	Правознавство	16	
ЗМ1	Загальні поняття про державу.		

T.1	Поняття, ознаки, функції держави. Загальні закономірності виникнення держави і права. Теорії походження держав. Поняття влада. Державна влади. Поняття форми держави. Форма державного правління, форма державного устрою. Державно-правовий режим. Громадянське суспільство, його поняття та ознаки. Демократична, правова, соціальна держава. Міжнародні об'єднання держав. Механізм держави та його структура. Поняття державного апарату, державні органи та їхні види. Поділ державної влади. Загальна характеристика і функції органів законодавчої, виконавчої та судової влади. Організація влади на місцях	2	1-36
ЗМ2	Загальне поняття про систему права та систему законодавства.	2	1-36
T.2	Основи правовідносин та правової поведінки. Поняття про структуру і системи права. Загальна характеристика галузей права. Загальне поняття про систему законодавства та її структуру. Поняття правовідносин. Суб'єкти та об'єкти правовідносин. Поняття та види правової поведінки. Правомірна поведінка. Поняття правопорушення та його склад. Види правопорушень. Основи юридичної відповідальності (поняття, підстави, види). Правова культура та правовий нігілізм.		
ЗМ3	Загальні поняття про право.	2	1-36
T.3	Поняття права, норми права та їх відмінності від інших соціальних норм. Ознаки і функції права. Верховенство права. Основні теорії походження права. Поняття форми права. Співвідношення форми і джерела права. Поняття правового звичаю, нормативно-правового акту, нормативно-правового договору, судового Прецеденту.		
ЗМ4	Основи Конституційного права України.	2	1-36
T.4	Поняття, предмет та система конституційного права України Конституція України як основний закон держави. Конституційна форма правління, державного устрою та політичного режиму України. Суб'єкти конституційних прав, їхні права, свободи та обов'язки		
ЗМ5	Основи цивільного права.	2	1-36
T.5	Поняття та основи завдання цивільного права. Цивільні правовідносини. Учасники цивільних правовідносин. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність осіб. Право власності. Форми права		

	власності та порядок набуття права власності. Поняття цивільного правочину. Поняття цивільного договору та його види.		
ЗМ6	Поняття трудового права та його джерела.	2	1-36
Т.6	Трудові права громадян України ..Колективний договір. Трудовий договір. Порядок укладання трудового договору. Дистанційна робота. Переведення на іншу роботу, зміна істотних умов праці. Підстави припинення трудового договору . Відсторонення від роботи. Поняття робочого часу та його види . Поняття та види часу відпочинку . Види відпусток та порядок їх надання. Трудова дисципліна . Матеріальна відповідальність. Індивідуальні й колективні трудові спори. Відповідальність за порушення законодавства про працю.		
ЗМ7	Основи адміністративного права	2	1-36
Т.7	Адміністративне право України та його джерела. Адміністративно-правові відносини та їх учасники. Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Адміністративна відповідальність та види адміністративних стягнень. Адміністративне затримання Особистий огляд і огляд речей Вилучення речей і документів. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.		
ЗМ8	Загальна характеристика кримінального права та його джерела.	2	1-36
Т.8	Кримінальне правопорушення (кримінальні проступки й злочини), склад та стадії кримінальних правопорушень. Кримінальна відповідальність та види покарань. Обмежувальні заходи. Особа, яка підлягає кримінальній відповідальності, Обставини, що обтяжують, пом'якшують чи виключають кримінальну відповідальність. Поняття кримінального провадження. Учасники кримінального провадження , їхні права та обов'язки. Загальне поняття про досудове розслідування та слідчі (розшукові дії). Види вироків. Призначення покарання. Судимість. Звільнення від покарання та його відбування. Поняття екстрадиції та перейняття кримінального провадження.		

3.4 Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені.

3.5 Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах навчальної дисципліни «Правознавство» наведені в таблиці 4.

Таблиця 4 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Обсяг годин
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20
Підготування до практичних занять	10
Підготовка до контрольних заходів	10
Усього годин	50

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 5.

Таблиця 5 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виноситься на самостійне вивчення	Кількість годин	Література
М 1	Правознавство	50	
ЗМ 1	Загальні поняття про державу. Поняття, ознаки , функції держави. Загальні закономірності виникнення держави і права. Теорії походження держав. Поняття влади. Державна влади. Поняття форми держави. Форма державного правління, форма державного устрою. Державно-правовий режим. Громадянське суспільство, його поняття та ознаки. Демократична, правова, соціальна держава. Міжнародні об'єднання держав Механізм держави та його структура. Поняття державного апарату, державні органи та їхні види. Поділ державної влади. Загальна характеристика і функції органів законодавчої, виконавчої та судової влади. Організація влади на місцях	6	1-36
ЗМ 2	Загальні поняття про право. Поняття права., норми права та їх відмінності від інших соціальних норм. Ознаки і функції права. Верховенство права. Основні теорії походження права. Поняття форми права. Співвідношення форми і джерела права. Поняття правового звичаю, нормативно-правового акту, нормативно-правового договору, судового прецеденту	6	1-36
ЗМ 3	Основи Конституційного права України. Поняття, предмет та система конституційного права України Конституція України як основний закон держави. Конституційна форма правління, державного устрою та політичного режиму України. Суб'єкти конституційних прав, їхні права, свободи та обов'язки	6	1-36

ЗМ 4	Цивільного права України Поняття та Основи завдання цивільного права. Цивільні правовідносини. Учасники цивільних правовідносин. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність осіб. Право власності. Форми права власності та порядок набуття права власності. Поняття цивільного правочину. Поняття цивільного договору та його види. Основи спадкового права. Цивільно-правова відповідальність.	8	1-36
ЗМ 5	Поняття трудового права та його джерела. Трудові права громадян України. Колективний договір. Трудовий договір. Порядок укладання трудового договору. Дистанційна робота. Переведення на іншу роботу, зміна істотних умов праці. Підстави припинення трудового договору. Відсторонення від роботи. Поняття робочого часу та його види. Поняття та види часу відпочинку. Види відпусток та порядок їх надання. Трудова дисципліна. Матеріальна відповідальність. Індивідуальні й колективні трудові спори. Відповідальність за порушення законодавства про працю.	8	1-36
ЗМ 6	Основи адміністративного права Адміністративне право України та його джерела. Адміністративно-правові відносини та їх учасники. Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Адміністративна відповідальність та види адміністративних стягнень. Адміністративне затримання Особистий огляд і огляд речей Вилучення речей і документів. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.	8	1-36
ЗМ 7	Загальна характеристика кримінального права та його джерела. Кримінальне правопорушення (кримінальні проступки й злочини), склад та стадії кримінальних правопорушень. Кримінальна відповідальність та види покарань. Обмежувальні заходи. Особа, яка підлягає кримінальній відповідальності, Обставини, що обтяжують, пом'якшують чи виключають кримінальну відповідальність.	8	1-36
	Всього	50	

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

3.6. Курсовий проєкт/робота (за наявності) Не передбачений

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Правознавство [Електронний ресурс]: навч. посібник для здобувачів вищої освіти неюридичних спеціальностей / кол. авт.; за заг. ред. к.ю.н., доц. Т.М. Лежнєвої. Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2022. 204 с.
2. Основи правознавства: Методичний посібник/О. В. Коротюк, М. Г. Коротюк, А. О. Монаєнко. – К.: Видавництво «ОВК», 2024. – 244 с.
3. Правознавство: підручник / Г. І. Балюк, О. С. Лотюк, О. П. Орлюк, С. В. Петков, В. С. Щербина [та ін.]; за відп. ред. В. С. Ковальського. 14-те вид., допов. і перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 660 с.

4.2 Додаткова література

1. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.
2. Конституційне право : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука ; [О. С. Бакумов, Л. Д. Варунц, Т. І. Гудзь та ін.] ; передм. М. І. Марчука. – Харків, 2022. – 484 с.
3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. А. Пономаренко та ін.] ; за ред. Ю. В. Бауліна, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова, Ю. А. Пономаренка, С. О. Харитонова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 7-ме вид., перероб. й допов. – Харків : Право, 2026. – 672 с.
4. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / Підготовлено колективом авторів за заг. ред. В. Я. Конопельського, В. О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2022. – 472 с.
5. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.] ; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.
6. Трудове право України: підручник. — 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Діа, 2024. 228 с.
7. Гаргат-Українчук О. М., Юрчишин Н. Г. Проблематика дотримання прав людини в умовах воєнного стану. Право. UA: науково-практичний журнал. Дрогобич: ТЗОВ «Дрогобицька міська друкарня». № 4, 2024. С. 16-21. https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2024-4/Pravo_ua_2024_4_016.pdf.
8. Лешанич С. В., Юрчишин Н. Г. Права людини у праві Європейського Союзу: теоретико-правові аспекти. Право. UA: науково-практичний журнал. Дрогобич: ТЗОВ «Дрогобицька міська друкарня». № 2, 2022. С. 187-193. https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2022-2/Pravo_ua_2022_2_187.pdf.
9. Гаргат-Українчук О. М., Юрчишин Н. Г. Інститут Європейського омбудсмена у механізмі захисту прав людини у Європейському Союзі. Право. UA: науково-практичний журнал. Дрогобич: ТЗОВ «Дрогобицька міська друкарня». № 3, 2022. С. 182-187. https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2022-3/Pravo_ua_2022_3_182.pdf.
10. Безносьок О.П., Гаргат-Українчук О. М., Юрчишин Н. Г. Механізм захисту прав людини у Європейському Союзі: теоретико-правові аспекти. Прикарпатський юридичний вісник: збірник наукових праць. Наук.-практ. юридичне видання. Видавничий дім «Гельветика». Вип. 6 (47), 2022. С. 212-216. http://pjuv.nuoua.od.ua/v6_2022/40.pdf.
11. Гаргат-Українчук О.М., Юрчишин Н.Г. Право на справедливий суд: європейські стандарти. Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні: Матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (31 жовтня 2025р., Чернівці) / редкол.: О.В. Щербанюк та ін. Чернівці. 2025. С. 26-30. https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/13069/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D1%96%D0%B9_%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
12. Гаргат-Українчук О.М., Юрчишин Н.Г. Теоретичні аспекти належної правової процедури. Конституційні засади належної правової процедури: виклики євроінтеграції: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (13-14 червня 2025 р., Чернівці) / редкол.: О.В. Щербанюк та ін. – Чернівці: 2025, С. 52-56. https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/13233/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%86%D1%96%D0%B8%CC%86%D0%BD%D1%96_%D0%B7%

[D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%B8_%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D1%96%CC%88_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%96%CC%88_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B8_%D1%94%D0%B2%D1%80%D0%BE%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%96%CC%88.pdf?sequence=1&isAllowed=y.](https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/16616/1/%D0%92%D0%9F%D0%9B%D0%98%D0%92%20%D0%A0%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%99%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%9E-%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%87%D0%9D%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%9E%D0%87%20%D0%92%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%98%20%20.pdf)

13. Гаргат-Українчук О.М., Юрчишин Н.Г. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду. Війна в Україні: зроблені висновки та незасвоєні уроки : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (21 лютого 2025 року) / упоряд. У. О. Цмоць. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. С.118-119. <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/16616/1/%D0%92%D0%9F%D0%9B%D0%98%D0%92%20%D0%A0%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%99%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%9E-%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%87%D0%9D%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%9E%D0%87%20%D0%92%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%98%20%20.pdf>.

14. Гаргат-Українчук О. М., Юрчишин Н. Г. Проблеми міжнародного захисту прав людини. Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів ХХІ століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 19 травня 2023 року. Одеса, 2023. <https://hdl.handle.net/11300/26264>.

15. Мендик Л. В., Юрчишин Н. Г. Окремі питання юрисдикції Міжнародного кримінального суду. Проблеми реформування кримінальної юстиції України: збірник за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Чернівці, 25-26 травня 2023 року) / відп. ред.: В.М.Юрчишин, О.В. Попович. Чернівці: Технодрук, 2023. С.13-17. <file:///C:/Users/VD/Downloads/new.pdf>.

16. Юрчишин Н. Г. Порядок збору інформації / доказів та їх документування для Міжнародного кримінального суду. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття» (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 1. С. 452-455. <https://hdl.handle.net/11300/19398>.

4.3 Нормативно-правові акти.

17. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

18. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

19. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13–14. № 15–16. № 17. Ст. 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

20. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3–4. Ст. 27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

21. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 19. Ст. 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.

22. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/4495-17>.

Інтернет-ресурси:

1. Законодавство України//Офіційний веб-портал парламенту України: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>.

2. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/.

5. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/>

6. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>

7. Офіційний веб-портал Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>

8. Офіційний веб-портал Рахункової палати. URL: <https://rp.gov.ua/home/>.

9. Офіційний веб-портал Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/>.
10. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>.
11. Офіційний веб-портал Національного банку України. URL: <https://portal.bank.gov.ua/>

5 ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи навчання й оцінювання і межах дисципліни «Підприємницьке право» наведені в таблиці 6.

Таблиця 6 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.	МН 1.1 – лекція МН 9 – порівняння МН 12 – виокремлення основного МН 16 - узагальнення	МФО 3 – диференційований залік МФО 4 – поточний контроль МФО 5 - усний контроль МФО 6 - письмовий контроль МФО 8 – тестовий контроль

Шифри програмного результату навчання запозичені з ОПП, а їх зміст наведений в першому розділі даної програми.

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМИ НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведена в таблиці 7.

Таблиця 7 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань здобувачів з дисципліни

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів	МФО
М1, всього у т.ч.:	100	МФО 3
- засвоєння теоретичного матеріалу, колоквиум за М1	40	МФО 8
- практичні заняття, всього, у т.ч.:	60	МФО 4, МФО 5
ЗМ1	60	МФО 4, МФО 5, МФО 6
П 1	6	МФО 4
П 2	6	МФО 5
П 3	6	МФО 4
П 4	10	МФО 6
П 5	10	МФО 5
П 6	6	МФО 8
П 7	6	МФО 8
П 8	10	МФО 6

Здобувачі освіти можуть отримати заохочувальні бали за підготовку презентацій з однієї з тем самостійної роботи студента з дисципліни, виконання додаткових завдань, тощо. Сумарна кількість заохочуваних балів не більше 10.

Остаточне оцінювання з дисципліни проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»

Сумарна оцінка поточного контролю (По) – сума оцінок поточного контролю здобувачів, а саме: результатів контрольних заходів, виконання практичних та інших робіт, передбачених робочою програмою.

За умови виконання усіх видів робіт, передбачених навчальним планом та програмою і підтвердження опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримано 35 балів за шкалою ЄКТС), здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю з дисципліни у формі диференційованого заліку. Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 8.

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 8.

Таблиця 8 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших здобувачів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно

		для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали, наведеної в таблиці 9).

Таблиця 9 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7 ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

В умовах очного навчання викладачем використовується обладнання для мультимедійних презентацій: мультимедійний проектор, екран проєкційний, ноутбук. До здобувачів освіти щодо наявності обладнання висуваються такі вимоги: ноутбук або десктоп для виконання практичних робіт.

В умовах навчання з використанням дистанційних технологій необхідна наявність ноутбука, персонального комп'ютера або мобільного пристрою (телефон, планшет) з підключенням до мережі інтернет, відеокамерою і мікрофоном. Навчальні заняття з дисципліни проводяться з використанням платформи Moodle.